

PROGRAM PROFILAKTYKI W SZKOLE 2015/2016

- I. Prawne uwarunkowania szkolnego programu profilaktyki.
- II. Założenia teoretyczne.
  - I. Wychowanie a profilaktyka.
  - II. Czynniki ryzyka i czynniki chroniące przed zachowaniami niepożądanymi.
  - III. Typologia zachowań niepożądanych.
- III. Cele programu
- IV. Diagnoza aktualnego stanu zachowań dzieci i młodzieży w Zespole Szkół nr 1 w Kalwarii Zebrzydowskiej.
- V. Program profilaktyki – założenia działań profilaktycznych i sposoby ich realizacji w Zespole Szkół nr 1 w Kalwarii Zebrzydowskiej.
- VI. Szkolne procedury postępowania w sytuacjach trudnych
- VII. Ewaluacja programu

Program znowelizował zespół:

mgr Katarzyna Daniel

mgr Magdalena Turaj

mgr Małgorzata Faber

mgr Jolanta Studnicka

mgr Maria Mlak

mgr Tomasz Koszarek

I. Prawne uwarunkowania szkolnego programu profilaktyki:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej 6.04.1997 r., art.72

(„ 1. Rzeczpospolita Polska zapewnia ochronę praw dziecka. Każdy ma prawo żądać od organów władzy publicznej ochrony dziecka przed przemocą, okrucieństwem, wyzyskiem i demoralizacją.

2. Dziecko pozbawione opieki rodzicielskiej ma prawo do opieki i pomocy władz publicznych”.)

Konwencja Praw Dziecka – z dnia 20.11.1989., art. 3, art.19, art.33

Rozporządzenie MENiS z dnia 26.02.2002 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół (Dz. U. Nr 50 – 51 2002)

Rozporządzenie MEN z dnia 15.01.2001 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówek (Dz. U. Nr 13/2001)

Rozporządzenie MENiS z dnia 31.01.2002 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz szkół publicznych (Dz. U. Nr 10 z dnia 8.02.2002 r. poz. 96, wprowadzający obowiązek uchwalenia przez radę pedagogiczną programu profilaktyki „dostosowanego do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb danego środowiska”, spójnego z programem wychowawczym szkoły.

II. Założenia teoretyczne

1. *Wychowanie a profilaktyka*

Wychowanie jest stałym procesem doskonalenia się wychowanka, który poprzez swoje wybory i działania rozwija i usprawnia swoje ludzkie zdolności do bycia w pełni człowiekiem – jest procesem, w którym wychowanek ma dojść do pełni osobowego rozwoju pod względem fizycznym, moralnym i umysłowym poprzez:

- ukształtowanie prawego charakteru
- budowanie poczucia odpowiedzialności za własny rozwój i dobro wspólne
- uznanie i przestrzeganie norm społecznych
- budowanie postawy życzliwości i miłości do ludzi
- uświadamianie sobie celów życiowych

Profilaktyka jest chronieniem człowieka w rozwoju przed zagrożeniami i reagowaniem na nie.

Celem profilaktyki jest ochrona człowieka, dziecka, ucznia, wychowanka przed wszelkimi zakłóceniami rozwoju (działania i środki stosowane w celu zapobiegania chorobom, wypadkom, i zjawiskom niepożądanym).

2. *Czynniki ryzyka i czynniki chroniące przed zachowaniami niepożądanymi.*

Czynniki ryzyka wpływające na zachowania niepożądane:

- niewydolność wychowawcza domu (niewłaściwe relacje w rodzinie, brak miłości i akceptacji, nieodpowiedni nadzór rodziców, tolerancja dla zachowań negatywnych, nieodpowiednie zachowania rodziców – patologie), brak klasowych i czytelnych wymagań i oczekiwań rodziców
- poczucie odrzucenia w rodzinie i grupie rówieśniczej
- moda na typy zachowań, bunt i przekora wobec dorosłych

- brak zachowań pozytywnych
- nieumiejętność radzenia sobie w trudnych sytuacjach
- niedojrzałość emocjonalna, niskie poczucie własnej wartości lub chęć zaistnienia w grupie, chęć dominowania
- negatywne wzorce, oddziaływanie mediów
- dostępność alkoholu, łatwość nabycia go poprzez naruszanie prawa o zakazie sprzedaży nieletnim
- negatywne czynniki wynikające z transformacji ustrojowej (trudne warunki egzystencji, brak perspektyw)
- zagrożenia wewnętrzne i zewnętrzne (bezpieczeństwo i niepokoje społeczne, niepokój międzynarodowy)
- zagrażające sąsiedztwo – środowisko w najbliższej okolicy

Czynniki chroniące:

- silna więź emocjonalna z rodzicami
- wzmacnianie więzi koleżeńskiej z grupą środowiskową
- zainteresowanie nauką szkolną
- przynależność do kół zainteresowań (przynależność do grup pozytywnych)
- regularne praktyki religijne
- poszanowanie praw, norm, wartości i autorytetów społecznych
- radzenie sobie z emocjami
- stabilne warunki bytowe i bezpieczeństwo

3. Typologia zachowań niepożądanych:

- palenie papierosów
- picie alkoholu
- zażywanie narkotyków
- przedwczesna inicjacja seksualna
- bójki rówieśnicze
- agresja i przemoc- gnębienie i nękanie uczniów młodszych i słabszych , nękanie psychiczne

- przynależność do subkultur młodzieżowych i sekt
- cyberprzemoc

III. Cele programu

Cele główne

1. Zminimalizowanie zjawiska przemocy w szkole, a przede wszystkim:
  - Ograniczenie indywidualnych zachowań agresywnych wśród uczniów
  - Ograniczenie agresji fizycznej oraz słownej, psychicznej stosowanej wobec rówieśników oraz pracowników oraz pracowników szkoły (wulgaryzmy, bójki, wszelka przemoc, nietolerancją)
  - Ograniczenie niszczenia mienia szkolnego
2. Zminimalizowanie zjawiska negatywnych zachowań na terenie szkoły i poza nią (kradzież, palenie papierosów, picie alkoholu, stosowanie wszelkich środków odurzających)
3. Podjęcie jednolitych oddziaływań wychowawczych, wzmocnienie dyscypliny na przerwach i lekcjach

Cele szczegółowe

Pracownicy Szkoły :

- Uświadomienie konieczności znajomości oraz bezwzględnego przestrzegania obowiązujących procedur w sytuacjach zagrożeń. Działanie „jednym frontem”.
- Budowanie dobrej atmosfery w klasie i szkole.
- Podniesienie umiejętności wychowawczych nauczycieli.
- Budowanie poczucia, że wszyscy jesteśmy wychowawcami.

Uczniowie:

- Kształcenie umiejętności społecznych i emocjonalnych.
- Integracja zespołu klasowego.
- Uświadomienie potrzeb alternatywnego spędzania czasu wolnego.

- Kształtowanie potrzeby zdrowego stylu życia.

Rodzice:

- Poszerzenie wiedzy dotyczącej rodzajów, źródeł przemocy i agresji.
- Kształtowanie umiejętności radzenia sobie ze złością.
- Kształtowanie umiejętności rozwiązywania konfliktów.
- Motywowanie rodziców do współpracy ze szkołą poprzez podejmowanie wspólnych działań.

ADRESACI PROGRAMU

Adresatami programu są:

- uczniowie ,
- Nauczyciele i inni pracownicy szkoły,
- Rodzice.

CZAS REALIZACJI PROGRAMU

Wrzesień 2015 – Czerwiec 2016

IV. Diagnoza aktualnego stanu zachowań dzieci i młodzieży w Zespole Szkół nr 1.

Zachowania niepożądane w Zespole Szkół nr 1 należy odnieść do dwóch grup:

grupa niskiego ryzyka - uczniowie Szkoły Podstawowej.

Na podstawie aktualnych badań przeprowadzonych przez panią mgr Marię Mlak (ankieta przeprowadzona wśród uczniów i opinie nauczycieli), a także dotychczasowe obserwacje i rozwiązywane problemy przez pedagoga szkolnego, główne zachowania ryzykowne w szkole podstawowej, to za chowania agresywne, przede wszystkim słowne, łączące się z brakiem kultury osobistej, wulgaryzmami, sporadyczne bójki, brak zainteresowania szkołą. Zjawiska te są wynikiem uwarunkowań

domowych ucznia. Nie zauważa się zachowań typu: wagary, zażywanie narkotyków, spożywanie alkoholu, zachowania przestępcze.

grupa podwyższonego ryzyka – uczniowie Gimnazjum

Na podstawie dotychczasowych badań ankietowych prowadzonych przez pedagoga i **koordynatora do spraw bezpieczeństwa** oraz zachowań zaobserwowanych, zjawiska niepożądane mają charakter incydentalny i wynikają z zaciekawienia lub tzw. „szpanu” (chęć pokazania się bardziej dorosłym, dowartościowania się) i odnoszą się do: spożywania alkoholu, palenia papierosów, **stosowanie różnych środków odurzających**, wagarów i uciezek z lekcji, zachowań agresywnych i wulgaryzmów, braku zainteresowania nauką. **Biorąc pod uwagę doświadczenie z poprzednich lat należy zwrócić uwagę na przypadki nerwicowo - depresyjne.**

Aktualna diagnoza wskazuje, że w Zespole Szkół nr 1 **wśród uczniów zdarzają się przypadki, które można zakwalifikować do grupy** wysokiego ryzyka zachowania. Dlatego zadaniem szkoły będzie stałe śledzenie zjawisk, badanie i zapobieganie stanom niepożądanych, przy współpracy wszystkich zainteresowanych: wychowawców, nauczycieli, **pracowników szkoły** oraz rodziców i instytucji zewnętrznych (policja, sąd, komisja d / s rozwiązywania problemów alkoholowych, instytucje kościelne, kulturalne, sportowe, itp.).

Służyć temu będzie szkolny program profilaktyki, adresowany do uczniów **Zespołu Szkół nr 1 oraz nauczycieli, pracowników i rodziców.**

Działania profilaktyczne będą ukierunkowane na wzmocnienie czynników chroniących, przy jednoczesnej redukcji czynników ryzyka.

V. SZKOLNY PROGRAM PROFILAKTYKI ZESPOŁU SZKÓŁ NR 1 W KALWARII ZEBRZYDOWSKIEJ

Cel nadrzędny: Ochrona uczniów i usuwanie zagrożeń niepożądanych dla ich prawidłowego rozwoju.

Cele cząstkowe	Zadania	Sposoby realizacji	Realizatorzy i sprzymierzeńcy
Okresowa diagnoza stanu zagrożeń i zachowań niepożądanych – diagnoza stanu.	<p>Badania orientacyjne w klasach zintegrowanych, klasach IV-VI i klasach gimnazjalnych.</p> <p>- określenie przyczyn (źródeł) i podjęcie określonych działań zapobiegawczych.</p>	<p>W klasach zintegrowanych</p> <ul style="list-style-type: none"> - analiza przypadków - dyskusja naprowadzająca - obserwacja <p>W klasie IV obserwacja i analiza zdarzeń, wyciągnięcie wniosków</p> <p>W klasach V-VI</p> <ul style="list-style-type: none"> - analiza przypadków - badania ankietowe - rozmowa (dyskusja) sondażowe na lekcjach wychowawczych - obserwacja <p>W klasach gimnazjalnych</p> <ul style="list-style-type: none"> - analiza przypadków - badania ankietowe wśród dzieci i rodziców <p>Analiza wyników badań na radach pedagogicznych, wyciągnięcie wniosków, zalecenia realizacyjne</p>	<p>Wychowawcy klas przy współpracy pedagoga</p> <p>Wychowawca, pedagog</p> <p>Wychowawca i pedagog</p> <p>Wychowawcy, pedagog</p> <p>Dyrektor, Rada Pedagogiczna</p>

		Kierowanie uczniów z długotrwałymi objawami niepożądanymi na badania do Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i realizacja zaleceń poradni.	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog
2. Wyrównywanie szans rozwojowych dzieci 6-letnich	Diagnoza potrzeb Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne Zajęcia wyrównawcze Zajęcia logopedyczne Pomoc w odrabianiu lekcji Monitorowanie funkcjonowania grupy dzieci 6-letnich w warunkach klasowych i świetlicowych	Cały rok	Wychowawcy, pedagogzy, logopeda, wychowawcy
3. Uświadomienie uczniom zagrożeń i niebezpieczeństw z nich wynikających, wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa	Określenie zachowań niepożądanych i ich wpływu na życie indywidualne i zbiorowe.	Lekcje tematyczne wg typologii zachowań: - lekcje dyskusyjne - klasowa analiza przypadków (zdarzeń) - burza mózgów - odgrywanie scenek dotyczących problemów zachowań niepożądanych - korzystanie z gotowych scenariuszy - przeprowadzenie ankiet wśród uczniów	Wychowawcy, pedagog

	<p>Zapoznanie uczniów ze skutkami prawnymi zachowań niepożądanych Zwrócenie uwagi na:</p>	<p>Udział w spektaklach teatralnych podejmujących problemy zagrożeń</p> <p>Spotkania z przedstawicielami prawa zajmującymi się problemami przestępstw wśród dzieci i młodzieży -zagrożenia agresją i przemocą wśród młodocianych -zagrożenia narkomanią -subkultury -sekty - cyberprzemoc, wdrożenie programu profilaktycznego „Magiczne kryształy”</p>	<p>Wychowawcy, Teatr Profilaktyczny z Krakowa przy wsparciu finansowym Urzędu Miasta Pedagog przy współpracy z Wydziałem Prewencji KP Policji, Komendą Miejską Policji w Kalwarii Zebrzydowskiej.</p> <p>Wychowawcy klas I – III</p>
	<p>Działania ostrzegawcze wśród dzieci klas zintegrowanych i w klasie czwartej</p>	<p>Pogadanki i dyskusje na temat szkodliwości palenia papierosów, spożywania alkoholu, nieporozumień rówieśniczych (agresji słownej i przemocy , nękanie i gnębienie),</p> <p>wdrożenie programu profilaktycznego „Cukierki”</p>	<p>Wychowawcy klas Teatrzyk profilaktyczny Apel dotyczący zagrożeń wśród uczniów</p> <p>Wychowawcy klas I – III</p>

	<p>Działania ostrzegawcze wśród dzieci klas V-VI i w klasach gimnazjalnych dotyczące zachowań niepożądanych</p>	<p>-pogadanki i lekcje dyskusyjne nt. inicjacji zachowań niepożądanych</p> <p>-burza mózgów: odpowiedzi na pytania dlaczego młodzi ludzie palą papierosy, piją alkohol, zażywają narkotyki, są agresywni, przynależą do grup subkulturowych</p>	<p>Wychowawcy i nauczyciele w ramach lekcji wychowawczych i innych</p> <p>Wychowawcy, pedagog</p>
	<p>Zapoznanie uczniów z zachowaniami mającymi wpływ na ich zdrowie</p>	<p>w klasach V-VI, którzy przedstawią wybrane problemy, z uwzględnieniem stresu i stanów nerwicowych.</p> <p>Lekcje dyskusyjne, poszukiwanie rozwiązań (trening asertywności), doradztwo.</p>	<p>Pielęgniarka szkolna</p> <p>Wychowawcy i pedagog</p>
	<p>Jak radzić sobie w trudnych sytuacjach (we wszystkich klasach SP i Gimnazjum)</p>	<p>Przeprowadzenie lekcji instruktażowych na temat ABC – pierwszej pomocy</p>	<p>Wychowawcy, pedagog, nauczyciele przyrody, biologii i edukacji dla bezpieczeństwa, pielęgniarka szkolna</p>

<p>4. Pedagogizacja rodziców, uświadomienie rodzicom zagrożeń wynikających z zachowań niepożądanych, wskazanie przyczyn inicjacji, zwłaszcza czynników zewnętrznych (w tym środków masowego przekazu), pozyskanie rodziców do współpracy.</p>	<p>Współpraca z rodzicami na rzecz zapobiegania i usuwania zjawisk niepożądanych.</p>	<p>Lekcje z policjantem dotyczące prawa odpowiedzialności za czyny popełnione.</p>	<p>Wychowawcy klas Pedagog i zaproszeni specjaliści</p>
		<p>-pogadanki kierowane do rodziców z okazji spotkań klasowych</p>	<p>Pedagog i zaproszeni specjaliści</p>
		<p>-wykłady problemowe w ramach pedagogizacji rodziców</p>	<p>Pielęgniarka szkolna, psycholog</p>
		<p>-spotkanie z psychologiem na temat zagrożeń wynikających z przedwczesnej inicjacji seksualnej, przyczyny stresów, nerwic i depresji-jak zapobiegać i radzić sobie z nimi</p>	<p>Wychowawcy, pedagog i specjaliści przy okazji badań w Poradni PP</p>
		<p>-rozmowy indywidualne z rodzicami, których dzieci mają problemy emocjonalne, itp. Badanie przyczyn, udzielanie wskazówek rodzicom celem rozwiązania problemów -częstszy kontakt z opiekunami eurosierot</p>	<p>Wychowawcy, nauczyciele</p>

<p>5. Zagospodarowanie czasu wolnego, promocja zdrowia</p> <p>- promowanie zdrowego stylu życia, zdrowego odżywiania się</p>	<p>Budzenie i zaspakajanie pozytywnych zainteresowań. Zainteresowanie uczniów własnymi pasjami, rozwijanie poczucia własnej wartości. Promowanie nawyków zdrowego odżywiania się</p>	<ul style="list-style-type: none"> -wykorzystanie pomysłów rodziców na organizacje życia pozalekcyjnego, pozaszkolnego Organizacja zajęć pozalekcyjnych: -zaangażowanie maksymalnej ilości uczniów do udziału w działalności organizacji szkolnych -udział w kołach przedmiotowych i zainteresowań -organizacja konkursów przedmiotowych -zajęcia wyrównawcze, korekcyjne - zielonych szkół -zajęcia rewalidacyjne i socjoterapeutyczne -organizacja szkolnych zawodów sportowych i udział w turniejach międzyszkolnych -organizacja imprez 	<p>Opiekunowie organizacji</p> <p>Nauczyciele klas IV-VI i gimnazjum</p> <p>Nauczyciele przedmiotów</p> <p>Wychowawcy klas zintegrowanych</p> <p>Pedagog</p> <p>Nauczyciele w-f</p> <p>Opiekun i samorząd szkolny,</p>
--	--	---	--

<p>- przeciwdziałanie uzależnieniom</p>	<p>Okazanie uczniom przyczyn i skutków palenia papierosów, używania alkoholu i substancji psychoaktywnych</p> <p>Współpraca z instytucjami wspierającymi nauczycieli w zakresie działań profilaktycznych: Poradnię psychologiczno – pedagogiczną,</p>	<p>zabawowych -organizacja wycieczek turystyczno-krajoznawczych (pieszych i wyjazdowych) -udział w pozaszkolnych formach zajęć organizowanych przez instytucje kulturalne, sportowe, parafialne. - pogadanki pielęgniarki szkolnej na temat zdrowego stylu życia Program „Owoce w szkole” Organizacja tygodnia zdrowego żywienia Mleko z klasą</p> <ul style="list-style-type: none"> – Godziny wychowawcze, – Spotkania ze specjalistami, – Wykłady, warsztaty, – Spektakle profilaktyczne – Happeningi, – Udział w kampaniach społecznych, – Realizacja programów profilaktycznych <ul style="list-style-type: none"> – Godziny wychowawcze, – Spotkania ze specjalistami i przedstawicielami instytucji wspomagających pracę profilaktyczną szkoły 	<p>wychowawcy</p> <p>Dyrekcja i wychowawcy klas, dietetyk</p> <ul style="list-style-type: none"> – Wychowawcy klas, – Pedagog szkolny, – Pielęgniarka, – Pracownicy PCPR, – Pracownicy CPiPZ <ul style="list-style-type: none"> – Dyrektor, – Nauczyciele, – Pedagog szkolny – Policja, – Kuratorzy,
---	---	--	--

	<p>Policją, Sądem Rodzinnym</p> <p>Dostarczenie aktualnych informacji rodzicom i uczniom na temat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używania środków i substancji psychoaktywnych, • Konsekwencji prawnych ryzykownych zachowań młodzieży, • Bezpiecznego korzystania z mediów przez uczniów, • Promowania zdrowego stylu życia wśród uczniów, • Informowania rodziców o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli oraz metodach współpracy szkoły z Policją w sytuacjach zagrożenia uzależnieniem. <p>Przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i</p>	<ul style="list-style-type: none"> – Wywiady, – Spotkania profilaktyczne, wykłady, warsztaty z przedstawicielami Policji, PPP, CPiPZ, PCPR, – Szkolna strona internetowa <ul style="list-style-type: none"> – Zajęcia pozalekcyjne 	<p>Pracownicy CPiPZ, PCPR, MGOPS, PPP</p> <ul style="list-style-type: none"> – Wychowawcy klas, – Nauczyciele, – Specjaliści do spraw profilaktyki, – Pedagog szkolny, – Dyrektor <ul style="list-style-type: none"> – Nauczyciele, – Wychowawcy klas
--	---	---	---

	uzdolnienia uczniów jako alternatywnej formy działalności zaspokajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej.		
6. Wzmocnienie działań organizacyjno-porządkowych zapobiegających zjawiskom niepożądanym.	Wzmocnienie nadzoru opiekuńczego i dyscyplinującego	Doskonalenie życia wewnątrzklasowego i szkolnego w myśl hasła "szkoła moim drugim domem"	Wychowawcy
		Realizacja inicjatyw uczniowskich na zagospodarowanie czasu wolnego, atrakcyjności zajęć	Nauczyciele w-f, katecheci, wychowawcy
		Stwarzanie atmosfery przyjaźni i zaufania pomiędzy nauczycielem i uczniami, szacunek do ucznia, zwracanie się do uczniów po imieniu	Wychowawcy i nauczyciele
		Reagowanie w sytuacjach trudnych dla dziecka i służenie mu wszechstronną pomocą	Wychowawcy, Pedagog, Dyrekcja

		<p>Wyrażanie uznania za osiągnięcia uczniów, a u uczniów problemowych w szczególności (wzmacniające, motywacyjne)</p>	<p>Wychowawcy i nauczyciele</p>
		<p>Działania dyscyplinujące: przestrzeganie zasad wynikających z regulaminu szkolnego i procedur postępowania w sytuacjach trudnych</p> <p>- wkraczanie w funkcjonowanie nieformalnych grup rówieśniczych, które zagrażają dzieciom</p> <p>- kontrola przestrzegania zasad zachowania w klasie i na przerwach</p>	<p>Wychowawcy, nauczyciele, pedagog</p> <p>Nauczyciele i uczniowie, pracownicy obsługi</p> <p>Wszyscy nauczyciele</p>
<p>7. Zrozumienie przez uczniów pojęcia szczęścia i godnego życia.</p>	<p>Promocja wzorów dobrego zachowania, kultury, dążeń zmierzających do szczęścia osobistego.</p>	<p>Realizacja na lekcjach i ścieżkach między przedmiotowych tematyki z zakresu dobrego wychowania, kultury osobistej:</p> <p>-lekcja savoir - vivre'u (ABC dobrego wychowania)</p> <p>-poszukiwanie pomysłów na ciekawą nagrodę, a także</p>	<p>Wychowawcy, samorzady klasowe i samorząd szkolny</p> <p>Wychowawcy, uczniowie</p> <p>Wychowawcy, dyrekcja</p>

		oryginalną karę	
		-promowanie dobrych zachowań i kultury osobistej w formie nagród, pochwał i innych wyróżnień raz w miesiącu przy okazji apeli porządkowych	Wychowawcy i samorząd, Dyrekcja
		-wskazywanie pozytywnych zachowań uczniów na apelach szkolnych.	Dyrekcja, pracownicy szkoły
8. Przeciwdziałanie dyskryminacji	Określenie zachowań niepożądanych Pomoc w dostrzeganiu potrzeb innych Poznanie kultur i zwyczajów innych narodów	1. Godziny wychowawcze, apele porządkowe, wycieczki, imprezy kulturalne, spektakle profilaktyczne, spotkania z Policją, filmy profilaktyczne 2. Współpraca ze Specjalnym Ośrodkiem Szkolno – Wychowawczym, Domem Pomocy Społecznej w Zebrzydowicach, przedszkolem przy ZS nr 1 w Kalwarii Zebrzydowskiej, Projekt „Mieć Wyobraźnię Miłosierdzia”, „Tacy Sami” 3. Rozmowy, ankiety,	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog, dyrektor

	Objęcie uczniów klas pierwszych szczególną opieką w pierwszych miesiącach nauki	obserwacje 4. Stałe zajęcia wychowawcze zgodne z planem wychowawczym klas 5. Realizacja tematyki antydyskryminacyjnej na lekcjach z różnych przedmiotów (j. polski, geografia, przyroda, historia, wos, wdż, biologia, plastyka, religia, nauczanie zintegrowane)	Wychowawcy, nauczyciele, pedagog
--	---	---	----------------------------------

VI. SZKOLNE PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH TRUDNYCH

Zasady ogólne:

1. Wszystkie sprawy drobne pojawiające się po raz pierwszy, rozstrzygamy w klasie na płaszczyźnie uczeń-uczeń, uczeń – nauczyciel, uczeń – wychowawca.
2. Jeśli to samo zdarzenie wystąpi po raz drugi interweniujemy u pedagoga, który wspólnie z wychowawcą decyduje o podjęciu dalszych kroków.
3. Na takiej płaszczyźnie rozwiązujemy:
  - kłótnie, sprzeczki między uczniami,
  - niekulturalne zachowanie,
  - szarpaniny, bójki (nie pobicia),
  - niewielkie zniszczenia
 Jeden Raz dajemy uczniowi szansę na poprawę i naprawienie szkody.
4. Wszystkie działania agresywne:

- pobicia
- kradzieże
- wandalizm
- wymuszania

Zgłaszamy wychowawcy, pedagogowi szkolnemu i dyrektorowi szkoły, którzy wspólnie podejmują decyzję o środkach zaradczych:

- rozmowa z uczniem
- rozmowa z rodzicami
- zwołanie wychowawców, grupy wiekowej(tzw. Zespół wychowawczy)
- zgłoszenie na policję.

Zasady szczegółowe- szkolne procedury postępowania :

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PRZEDŁUŻAJĄCEJ SIĘ NIEOBECNOŚCI UCZNIĄ NA ZAJĘCIACH LEKCYJNYCH

Działania wychowawcy:

1. Rodzic ma obowiązek poinformować szkołę o przyczynach nieobecności dziecka.
2. Jeżeli przez dwa tygodnie nie ma informacji od rodziców o przyczynach nieobecności dziecka wychowawca ma obowiązek rozpoznać przyczynę nieobecności ucznia w szkole, poprzez nawiązanie kontaktu z rodzicami, opiekunami prawnymi lub uczniem (telefon, wyjście do domu, list polecony z podpisem dyrektora szkoły).
3. Jeżeli nieobecność przedłuża się wychowawca zgłasza sprawę pedagogowi szkolnemu, poprzez wpis do zeszytu rejestru.

Działania pedagoga szkolnego:

1. Pedagog przeprowadza rozmowę z rodzicami ucznia zobowiązując ich na piśmie do zapewnienia regularnego uczęszczania dziecka na zajęcia szkolne.
2. Pedagog zobowiązuje ucznia do regularnego uczęszczania na zajęcia szkolne na piśmie.
3. W przypadku niedotrzymania przez ucznia i rodziców pisemnego zobowiązania, pedagog wszczyna proces administracyjno- prawny (sąd rodzinny i nieletnich, wydział edukacji- organ prowadzący szkołę, może zawiadomić dzielnicowego).

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU UCZNIOWSKICH WAGARÓW CZY SAMOWOLNEGO OPUSZCZENIA SZKOŁY

1. Wychowawca na bieżąco powiadamia telefonicznie rodziców (opiekunów prawnych) o nieobecnościach ucznia na lekcjach.
2. Ustala we współpracy z pedagogiem szkolnym przyczynę wagarów i miejsca pobytu ucznia w czasie nieobecności w szkole.
3. Wzywa do szkoły rodziców (opiekunów prawnych) ucznia i przeprowadza rozmowę z rodzicami w obecności ucznia. Zobowiązuje ucznia do zaniechania wagarów lub samowolnego opuszczania szkoły, a rodziców do kontrolowania frekwencji dziecka. Ustala z rodzicami strategię postępowania. Sporządza notatkę z przeprowadzonej rozmowy podpisaną przez rodzica i ucznia (do teczki wychowawcy).
4. W przypadku braku poprawy i częstej nieobecności ucznia spowodowanej wagarami informuje o zdarzeniu pedagoga szkolnego.
5. Pedagog w porozumieniu z dyrektorem szkoły wzywa rodziców na rozmowę celem wyjaśnienia sytuacji i poinformowania rodziców (prawnych opiekunów) ucznia o konsekwencjach wynikających z nie realizacji obowiązku szkolnego przez dziecko.

6. W sytuacji, gdy szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia pisemnie sąd rodzinny lub policję oraz organ prowadzący.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU STOSOWANIA PRZEMOCY RÓWIEŚNICZEJ (GNEŹBIENIE , NEKANIE , BICIE)

1. W sytuacjach zachowania agresywnego ze strony ucznia nauczyciel będący świadkiem zdarzenia

zobowiązany jest do natychmiastowego odizolowania sprawcy od ofiary i przerwania aktu pomocy.

2. W razie konieczności nauczyciel wysyła innego ucznia w celu sprowadzenia na miejsca zajęcia, drugiej osoby dorosłej (dyrektora szkoły, innego nauczyciela, wychowawcy klasy, pedagoga szkolnego,

3. Nauczyciel zapewnia bezpieczeństwo i ewentualną konieczną pomoc przedmedyczną wszystkim uczestnikom zajęcia.

4. O zaistniałej sytuacji nauczycieli powiadamia wychowawcę klasy, a w przypadku nieobecności wychowawcy- sam podejmuje dalsze działania.

5. Nauczyciel sporządza notatkę służbową z przebiegu zdarzenia i przekazuje wychowawcy ucznia, (notatka pozostaje w teczce wychowawcy).

6. Wychowawca klasy podejmuje kontakt z rodzicami (prawnymi opiekunami) ucznia powiadamiając o zaistniałej sytuacji.

7. O przebiegu zdarzenia wychowawca powiadamia pedagoga lub dyrektora szkoły.

8. W sytuacji niemożności przerwania agresji ze strony ucznia lub przewidywania kontynuacji zachowań agresywnych pedagog, wychowawca klasy lub dyrektor zobowiązany jest do niezwłocznego powiadomienia o

tym fakcie rodziców (prawnych opiekunów) ucznia, a przypadku zagrożenia zdrowia lub życia powiadomienie policji.

9. Wychowawca klasy wraz z pedagogiem szkolnym przeprowadza ze sprawcą zajścia rozmowę dyscyplinującą, z której sporządzić należy notatkę służbową.

10. W przypadku wystąpienia powtarzających się aktów agresji ze strony tego samego ucznia wychowawca klasy (pedagog) zobowiązany jest do podjęcia współpracy z instytucjami wspierającymi pracę szkoły: Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Wadowicach, Komisariatem Policji, Kuratorem Sądowym.

11. O wszystkich podejmowanych działaniach należy na bieżąco informować rodziców (prawnych opiekunów) ucznia w formie pisemnej celem otrzymania informacji zwrotnej.

12. Zespół wychowawczy zobowiązany jest do analizy tych zachowań uczniów w trakcie posiedzeń zespołu w celu wypracowywania jednolitych oddziaływań wychowawczych.

Środki zaradcze:

- Rozmowy z pedagogiem. Udział w zajęciach socjoterapeutycznych.
- Skierowanie ucznia do PPP w celu przeprowadzenia diagnozy przyczyn takiego zachowania.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZNISZCZENIA MIENIA SZKOLNEGO I CUDZEJ WŁASNOŚCI.

1. Interwencja świadka zdarzenia- powstrzymanie sprawców
2. W przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy/sprawców, rozmowa z wszystkimi osobami mogącymi się znajdować w miejscu zdarzenia, podjęcie czynności mających na celu ustalenie sprawcy/ sprawców.
3. Wezwanie rodziców.
4. W przypadku dużej szkody obligatoryjne wezwanie policji.

5. Wszczęcie procedur prawnych mających na celu wyciągnięcie konsekwencji materialnych wobec rodziców sprawców.

6. Obniżenie oceny z zachowania.

Środki zaradcze:

- Rozmowy z pedagogiem. Udział w zajęciach socjoterapeutycznych.
- Praca na rzecz szkoły
- Ograniczenie lub odsunięcie od przywilejów uczniowskich (wycieczki, dyskoteka, szczęśliwy numerek)

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU STOSOWANIA PRZEZ UCZNIĄ AGRESJI SŁOWNEJ / WULGARYZM/

Etap pierwszy:

1. Rozmowa z nauczycielami w celu wyjaśnienia powodu agresji (wyjaśnia nauczyciel, świadek zdarzenia).
2. Wpisanie uwagi do dziennika.
3. Powiadomienie wychowawcy.

Etap drugi (brak poprawy):

1. Rozmowa w obecności wychowawcy (nauczyciel, świadek i uczniowie).
2. Powiadomienie rodziców.
3. Skierowanie na rozmowę z pedagogiem.
4. Wpisanie uwagi do dziennika.

Etap trzeci (eskalacja);

1. Rozmowa z dyrektorem w obecności rodziców
2. Wpisywanie uwag w dzienniku.
3. W przypadku braku poprawy i wyczerpania przez szkołę wszystkich środków oddziaływań uczeń otrzymuje nagane dyrektora. Kolejne nagane zachowanie może skutkować przeniesieniem do innej klasy.

Środki zaradcze:

- Pogadanki o kulturze słowa i zachowaniu na lekcjach wychowawczych.
- Ograniczenie lub odsunięcie od przywilejów uczniowskich (wycieczka, szczęśliwy numer itp.)

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYMUSZENIA, ZASTRASZANIA

1. Rozmowa z uczniem wychowawcy i pedagoga szkolnego. Uświadomienie uczniowi jakie kroki zostaną podjęte jeśli sytuacja się powtórzy.
2. Przy powtórnym wymuszaniu/zastraszaniu:
  - Zgłoszenie dyrekcji
  - Wezwanie rodziców
3. Jeśli sytuacja nadal się powtarza :
  - Wezwanie rodziców
  - Zgłoszenie na policję
  - O konsekwencjach decyduje wychowawca wraz z pedagogiem szkolnym i dyrekcją szkoły.

Środki zaradcze:

- Rozmowy z pedagogiem. Udział w zajęciach socjoterapeutycznych.
- Ograniczenie lub odsunięcie od przywilejów uczniowskich (wycieczka, szczęśliwy numerik itp.)

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU, GDY UCZEŃ KORZYSTA Z TELEFONU KOMÓRKOWEGO LUB INNYCH URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH NA TERENIE SZKOŁY**Procedura:**

1. Na terenie szkoły obowiązuje całkowity zakaz używania telefonów komórkowych oraz innych urządzeń elektronicznych (aparaty powinny być wyłączone i schowane). Zakaz ten dotyczy również wszelkich zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych organizowanych przez szkołę.
2. Każdy uczeń ma prawo korzystania w uzasadnionych przypadkach z telefonu stacjonarnego w sekretariacie szkoły. Pracownik administracji w sekretariacie ma obowiązek przekazania uczniowi ważnych informacji telefonicznych od rodzica czy prawnego opiekuna. Nauczyciel w uzasadnionych przypadkach może wyrazić zgodę na korzystanie z telefonu komórkowego.
3. Uczniowie przynoszą do szkoły telefony komórkowe, odtwarzacze i inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za zniszczenie lub zagubienie czy kradzież sprzętu.
4. Nie wolno filmować i fotografować nauczycieli, innych pracowników szkoły oraz uczniów bez ich wiedzy i zgody. Nie wolno nagrywać przebiegu lekcji bez zgody nauczyciela prowadzącego. Dotyczy to nagrań zarówno z telefonu, jak i dyktafonu czy odtwarzacza MP.
5. . W przypadku naruszenia powyższych ustaleń nauczyciel ma obowiązek odebrania telefonu lub innego urządzenia, a następnie zdeponowania go u dyrektora szkoły (po uprzednim jego wyłączeniu). W konsekwencji nauczyciel wpisuje uczniowi uwagę w zeszycie klasowym oraz informuje o zaistniałym

fakcie wychowawcę klasy, który udziela uczniowi upomnienia ustnego i informuje rodziców lub opiekunów prawnych.

6. W przypadku kiedy uczeń odmawia oddania telefonu lub innego urządzenia nauczyciel lub wychowawca przekazuje informacje dyrektorowi szkoły, który zawiadamia o tym fakcie rodziców (opiekunów prawnych).
7. Po odbiór telefonu (innego urządzenia) zgłaszają się rodzice lub prawni opiekunowie ucznia do dyrektora szkoły. Zostają oni zapoznani z sytuacją i pouczeni o konsekwencjach (w tym konsekwencjach prawnych związanych z naruszeniem prywatności pracowników lub uczniów szkoły).
8. Jeżeli sytuacja powtarza się po raz drugi, uczeń ma zakaz przynoszenia telefonu (urządzenia) do szkoły, a rodzice mogą się z nim kontaktować przez sekretariat szkolny. W tym przypadku uczeń ma obniżoną ocenę z zachowania o 1 stopień.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU PRZYŁAPANIA UCZNIA NA PALENIU PAPIEROSÓW

Nauczyciel, który na terenie szkoły przyłapie ucznia na paleniu papierosów, zobowiązany jest powiadomić o tym fakcie wychowawcę klasy pedagoga szkolnego oraz dyrektora szkoły.

1. Wychowawca klasy informuje o zdarzeniu rodziców ucznia.
2. Uczeń przyłapany otrzymuje pisemną uwagę do dziennika.
3. Uczeń przyłapany drugi raz otrzymuje to co wyżej oraz dodatkowo przygotowuje gazetkę ścienną na temat szkodliwości palenia papierosów.
4. Uczeń przyłapany trzeci raz na paleniu papierosów dodatkowo przygotowuje referat w formie pisemnej na temat szkodliwości nikotyny i przedstawienie go w wyznaczonej klasie, lub podczas apeli.

5. Uczeń przyłapany po raz kolejny otrzymuje karę z pkt 3, 4 otrzymuje naganę dyrektora, obliguje się rodzica ucznia (bądź prawnego opiekuna) do regularnego (raz w tygodniu) kontaktu z wychowawcą przez co najmniej miesiąc, rozważenie potrzeby zgłoszenia o nadzór kuratora. Uczeń, który zostanie przyłapany na paleniu papierosów poza szkołą zostaje potraktowany wg pkt 1-5

Środki zaradcze:

- Przygotowanie gazetki ściennej na temat szkodliwości papierosów.
- Przygotowanie referatu w formie pisemnej oraz zaprezentowanie go uczniom wyznaczonej klasy lub podczas apeli.
- Udział w 2 godzinach pracach porządkowych na rzecz szkoły raz w tygodniu do odwołania.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU, GDY NAUCZYCIEL PODEJRZEWA, ŻE NA TERENIE SZKOŁY ZNAJDUJE SIĘ UCZEŃ BĘDĄCY POD WPŁYWEM ALKOHOLU LUB NARKOTYKÓW

1. Nauczyciel powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy i pedagoga szkolnego.
2. Zapewnia uczniowi opiekę, odizolowuje go od innych uczniów, stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone życie i zdrowie dziecka. *[Nie należy zostawiać ucznia samego!]*.
3. Wychowawca/pedagog szkolny powiadamia o zaistniałej sytuacji dyrektora szkoły.
4. Wychowawca i pedagog szkolny/dyrektor szkoły przeprowadzają rozmowę z uczniem (w miarę jego psychofizycznych możliwości) w celu ustalenia ilości wypitego alkoholu lub zażytego środka, sposobu jego pozyskania i źródła pochodzenia. Ustalają miejsce spożycia oraz współuczestników zdarzenia. Ewentualnie organizują udzielenie uczniowi pomocy medycznej.
5. Wychowawca/pedagog szkolny zawiadamia rodziców (prawnych opiekunów) dziecka o obowiązku niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice (opiekunowie) odmawiają odebrania dziecka, o jego

pozostaniu w szkole, przewiezieniu do placówki służby zdrowia czy przekazaniu do dyspozycji funkcjonariuszom policji decyduje dyrektor szkoły w porozumieniu z lekarzem, który ustala aktualny stan zdrowia ucznia. Za zgodą dyrektora szkoły uczeń zostaje przekazany pod opiekę odpowiednich organów.

6. Dyrektor szkoły zawiadamia policję, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu (odurzenia) odmawiają przyścia do szkoły, a jest on agresywny bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorzenia lub zagraża życiu i zdrowiu innych. W przypadku stwierdzenia stanu nietrzeźwości (odurzenia) policja ma prawo przewiezienia ucznia do izby wytrzeźwień lub policyjnych pomieszczeń dla osób zatrzymanych – na czas niezbędny do wytrzeźwienia (maksymalnie – 24 godziny). O fakcie umieszczenia informuje się rodziców (opiekunów prawnych) oraz sąd rodzinny jeśli uczeń nie ukończył 18 lat.

7. Wychowawca ustala okoliczności zdarzenia, sporządza notatkę o zajściu, którą podpisują rodzice (prawni opiekunowie) ucznia (do teczki wychowawcy).

8. Wychowawca i dyrektor szkoły ustalają wobec ucznia karę określoną w Statucie szkoły.

9. W sytuacji, gdy powtarzają się przypadki, w których uczeń znajduje się pod wpływem alkoholu lub narkotyków na terenie szkoły dyrektor szkoły ma obowiązek powiadomienia o tym na piśmie policję (specjalistę ds. nieletnich) i sąd rodzinny.

10. Pedagog szkolny przekazuje rodzicom informacje o możliwości skorzystania ze specjalistycznej pomocy pedagogiczno-psychologicznej dotyczącej uzależnień.

PROCEDURA POWIADOMIENIA RODZICÓW LUB PRAWNYCH OPIEKUNÓW UCZNIA O TRUDNYCH SYTUACJACH WYCHOWAWCZYCH

1. Wychowawca klasy powiadamia telefonicznie, osobiście lub pisemnie rodziców lub prawnych opiekunów o trudnych sytuacjach wychowawczych, korzystając z danych osobowych zapisanych w dzienniku lekcyjnym.

2. Wychowawca sporządza notatkę służbową z powiadomienia rodziców w dzienniku lekcyjnym lub w zeszyty wychowawcy.

3. W przypadku nieobecności wychowawcy należy zachować obowiązującą w szkole drogę służbową

(wychowawca, pedagog, dyrekcja).

4. W sytuacji zgłoszenia przez rodziców lub prawnych opiekunów zmiany miejsca pobytu na okres dłuższy niż jedna doba, wychowawca zobowiązany jest spisać z rodzicami oświadczenie o zmianie miejsca ich pobytu wraz z telefonem i adresem kontaktowym.

5. W przypadku braku informacji od rodziców o zmianie miejsca ich pobytu, opieka nad dzieckiem w szczególnie trudnych sytuacjach wychowawczych zostanie przekazana odpowiednim instytucjom.

VII. EWALUACJA PROGRAMU

1. Podsumowanie po zakończeniu każdego działania	Na bieżąco – po każdym działaniu	Wszyscy nauczyciele	Rozmowy , wymiana uwag, spostrzeżeń
---	---	----------------------------	--

2. Diagnoza końcowa <ul style="list-style-type: none"> • Ankieta skierowana do uczniów i rodziców • Rozmowy z pracownikami szkoły • Analiza dokumentacji szkolnej(dokumentacja pedagoga, wychowawców, dziennik lekcyjne) w celu zbadania skuteczności podjętych działań	Czerwiec 2016	wychowawcy	Omówienie wyników na radzie pedagogicznej podsumowującej, oraz na zebraniu z rodzicami we wrześniu 2016
--	----------------------	-------------------	--